

Červená zneužívání insolvenčních návrhů?

Judikatura i projednávaná novela insolvenčního zákona posilují ochranu před šikanózními návrhy

Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí dovedl, že z hlediska splnění formálních náležitostí insolvenčního návrhu není důvod rozlišovat mezi dlužnickým a věřitelským návrhem. Vládní návrh novely insolvenčního zákona projednávaný v Poslanecké sněmovně zavádí nový institut odmítnutí věřitelského insolvenčního návrhu pro zjevnou bezdůvodnost. V době narůstajícího počtu často šikanózních věřitelských insolvenčních návrhů se nepochybně jedná o kroky správným směrem.

Více věřitelských insolvenčních návrhů

Ze statistických přehledů soudních agend Ministerstva spravedlnosti (MS) vyplývá, že průběžně dochází k nárůstu počtu věřitelských insolvenčních návrhů. Nezanedbatelnou část těchto návrhů tvoří insolvenční návrhy zjevně bezdůvodné (dle odhadů Ministerstva spravedlnosti až 5 % celkového počtu). Podle MS se v souvislosti s ekonomickou krizí a zostřením konkurenčního boje bezdůvodné insolvenční návrhy objevují častěji. Jednání věřitelů je často motivováno snahou snadněji a rychleji vymoci plnění od dlužníka zahájením insolvenčního řízení namísto podání individuální žaloby. Je zřejmé, že řada věřitelů si neuvědomuje zásadní rizika odpovědnosti plynoucí z vadných nebo šikanózních insolvenčních návrhů.

Dlužnický a věřitelský insolvenční návrh? Není důvod rozlišovat

Z hlediska posuzování věřitelských insolvenčních návrhů má mimořádný význam aktuální usnesení Nejvyššího soudu České republiky (NS) č. 29 NSCR 14/2011 ze dne 21. prosince 2011, zveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS č. 44/2012. Usnesení shrnuje dosavadní rozhodovací praxi NS ve vztahu k odmítnutí insolvenčního návrhu pro absenci povinných náležitostí, nesrozumitelnost nebo neurčitost. NS v usnesení mimo jiné uvádí, že z pohledu povinných obsahových náležitostí návrhu by měly být shodně posuzovány návrhy podané dlužníkem i věřitelem.

V praxi věřitelé budou muset k osvědčení úpadku dlužníka v návrhu uvést kromě údajů o věřitelích dlužníka i konkrétní údaje o jejich pohledávkách a splatnosti v takové míře, která dovolí soudu uzavřít, že dlužník je v úpadku. K námitce informační nerovnováhy mezi dlužníkem a věřitelem NS uvedl, že s ohledem na závažnost zásahu do postavení dlužníka zahájením insolvenčního řízení by měl věřitel postupovat s náležitou pečlivostí a podat projednatelný návrh, jinak je namíste jeho neprodlené odmítnutí.

Bezprostřední dopad usnesení NS na praxi lze ilustrovat na medializovaném případě insolvenčního návrhu věřitele ve vztahu ke společnosti Crocodile ČR, spol. s r.o. Tento návrh byl právě s odkazem závěry NS ve výše uvedeném usnesení soudem hned následující den odmítnut.

Novela - odmítnutí zjevně bezdůvodného insolvenčního návrhu a přísnější sankce

Na posílení ochrany dlužníků pamatuje i novela insolvenčního zákona projednávaná v Poslanecké sněmovně (sněmovní tisk 604). Novela totiž zavádí nový institut umožňující insolvenčním soudům odmítnout i obsahově bezvadné věřitelské návrhy pro jejich zjevnou bezdůvodnost. O zjevně bezdůvodný insolvenční návrh půjde například v případech, kdy bude návrh doložen nesplatnou pohledávkou nebo pohledávkou, k níž se nepřihlíží, pokud věřitel návrhem zjevně zneužívá svá práva na úkor dlužníka či v případě prodloužení věřitele s úhradou nákladů či jiných plateb spojených s předchozím

neúspěšným insolvenčním návrhem. V rozhodnutí o odmítnutí zjevně bezdůvodného insolvenčního návrhu bude soud oprávněn uložit navrhovateli pořádkovou pokutu až do výše 50.000,- Kč.

Kromě pořádkové pokuty zmíněné výše projednávaná novela dále zlepšuje podmínky pro uplatnění odpovědnosti za škodu a jinou újmu vůči věřitelům, jejichž insolvenční návrh byl soudem odmítnut nebo zamítnut. Právo na náhradu škody nebo jiné újmy způsobené zahájením insolvenčního řízení vůči navrhovateli by nově mělo být přiznáno nejen dlužníkovi a jeho věřitelům, ale neomezenému okruhu osob. Lhůta pro uplatnění práva na náhradu škody či újmy žalobou by měla být prodloužena ze 3 na 6 měsíců. Bude-li zřejmé, že určité osobě zahájením insolvenčního řízení vznikla škoda nebo jiná újma, bude insolvenční soud oprávněn na návrh takové osoby předběžným opatřením nařídit navrhovateli, aby složil do soudní úschovy přiměřenou peněžitou částku na její náhradu.

Zvýšená ochrana

Kombinace obsahových požadavků soudní praxe na věřitelské návrhy a novelou navrhované možnosti odmítnout obsahově správný, ale zjevně bezdůvodný věřitelský návrh, by ve spojení s uplatněním sankcí ze strany soudů a důsledným vymáháním práv na náhradu škody oprávněnými osobami mohla přispět k omezení počtu nedostatečně doložených či účelových věřitelských insolvenčních návrhů. Každý věřitel zvažující podání insolvenčního návrhu musí vždy důkladně zvážit, do jaké míry je schopen dostat požadavkům soudní praxe a zákona na takový návrh a vzít v potaz riziko sankcí a odpovědnosti, jimž může případně čelit.

Kontaktní osoby

Vlad Petrus

Partner

E: vlad.petrus
@cliffordchance.com

Tomáš Richter

Of Counsel

E: tomas.richter
@cliffordchance.com

Jindřich Arabasz

Seniorní advokát

E: jindrich.arabasz
@cliffordchance.com

Účelem tohoto shrnutí není pokrýt všechny významné otázky ani všechny jednotlivé aspekty oblastí, kterým se věnuje. Rovněž není jeho účelem poskytovat právní ani jiné poradenství.

www.cliffordchance.com

Clifford Chance, Jungmannova Plaza, Jungmannova 24, 110 00 Praha 1, Česká republika

© Clifford Chance LLP sdružení advokátů 2012

Abu Dhabi ■ Amsterdam ■ Bangkok ■ Barcelona ■ Beijing ■ Brussels ■ Bucharest ■ Doha ■ Dubai ■ Düsseldorf ■ Frankfurt ■ Hong Kong ■ Istanbul ■ Kyiv ■ London ■ Luxembourg ■ Madrid ■ Milan ■ Moscow ■ Munich ■ New York ■ Paris ■ Perth ■ Prague ■ Riyadh* ■ Rome ■ São Paulo ■ Shanghai ■ Singapore ■ Sydney ■ Tokyo ■ Warsaw ■ Washington, D.C.

*Clifford Chance rovněž spolupracuje s právní kanceláří Al-Jadaan & Partners v Rijádu.